

Югозападен университет “Неофит Рилски”

Правно-исторически факултет

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Николай Атанасов Попов, член на научно жури в процедура за присъждане на образователната и научна степен „доктор” на основание

Заповед № 1557 от 15 юли 2021 г.

на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски”

с кандидат: Яни Петре Никола – редовен докторант в научна област 3.

Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3. 6.

Право, научна специалност „Международно право и международни отношения” с дисертационен труд на тема:

„Българо-албанските отношения в светлината на общоевропейските интеграционни процеси”

1. Биографични данни за докторанта

Яни Петре Никола получава магистърската си степен по специалност „право” в Юридическия факултет на Русенския университет „Ангел

Кънчев” през 2011 г. От 2019 година е заместник кмет на община Пустец в Република Албания.

Яни Никола е сред основателите на „Дружеството за българо-албанско приятелство”. Практикувал е в сферата на получената магистърска степен.

През 2017 година е зачислен за редовен докторант към катедра „Международно право и международни отношения” на Правно-исторически факултет в ЮЗУ „Неофит Рилски”.

2. Оценка на научните и практическите резултати и приноси в дисертацията

Представеният от Яни Петре Никола дисертационен труд на тема „Българо-албанските отношения в светлината на общоевропейските интеграционни процеси” е актуален и има своята значимост. Темата е дисертабилна и е свързана с динамиката в развитието на процесите на европейска интеграция и спецификата при взаимоотношенията между България и Албания в този контекст. Значимостта на разработката е свързана с направения теоретичен анализ и възможностите за практическо приложение на резултатите от изследването.

В съответствие с изискванията дисертационният труд е с обем от 317 стандартни страници. Съдържанието включва увод, три глави на изложението, заключение, библиография, списък на съкращенията и приложения. Библиографията включва 138 заглавия на български, албански, английски, немски и руски език, а също така и 57 източника в интернет.

В увода са представени актуалността, обектът, предметът, основната цел, научно-изследователските задачи, основната теза и методологията на изследването.

В първа глава, която е озаглавена „Българо-албанското сътрудничество през вековете”, са разгледани историческото развитие и спецификите в отношенията между двата народа до 1990 година. Основателно са представени отделните периоди и основните явления и процеси, оказали влияние върху формите на сътрудничество и конфронтация в отношенията между двете държави.

Във втора глава „Ново начало на отношенията между българската и албанската държава и народи в условията на европейската интеграция” са анализирани промените във външнополитическия курс на държавите, предизвикани от края на Студената война. Посочена е важната роля и влияние на процеса на европейска интеграция върху развитието на отношенията между Република България и Република Албания. Специално внимание е обърнато на взаимовръзките на страните с НАТО.

Трета глава е озаглавена „Българо-албанското междудържавно сътрудничество – стабилизиращ фактор в европейския югоизток“. В нея обстойно се анализира политиката на Република Албания за присъединяване към Европейския съюз и влиянието в този аспект на Република България. Обърнато е внимание и на съвременните моменти на етнонационалния въпрос в българо-албанските отношения. Анализирани са основните предизвикателства в развитието на отношенията между двете държави.

Изпълнението на поставените задачи и постигането на целта на изследването спомагат за защитата на тезата на изследването.

В заключението на представения дисертационен труд се обобщават разгледаните в изложението проблеми и тенденции и са отбелязани основните изводи от изследването.

Яни Петре Никола е представил автореферат с обем от 50 страници. В него са отразени най-важните моменти от съдържанието на изследването и постигнатите резултати. Обобщени са научните приноси на разработения дисертационен труд, както следва:

- Анализирано е политическото и културното взаимодействие между Албания и България от Средните векове до наши дни, както и развитието на българо-албанските политически връзки от 1913 г. до днес.
- На базата на историческа ретроспекция относно създаването и развитието на евроатлантическите процеси на Република България се формира по-ясна и конкретна картина, по чиято основа се надграждат отношенията между институциите от Европейския съюз и Албания.
- Представя се и се очертава правната рамка на политиките на европейските институции към бъдещото интегриране на Албания.
- С обосновани аргументи са анализирани и изведени като конкретни изводи спецификата на процесите и политическите действия на България за преодоляване на многообразните предизвикателства по пътя към евроинтеграцията.
- Доказва се, че съчетаването на примера на усилията на България, като вече пълноправен член на Европейския съюз, е предпоставка за анализирането на политиката на Албания и стимулиране на държавата по пътя ѝ към евроинтеграция, именно от гледна точка на правото на Европейския съюз.

- Направен е опит за систематизиране на геополитическите предизвикателства пред днешните Балкани, които произтичат от процеси и политики, чрез които значими глобални и регионални фактори поддържат своите териториални интереси и формират своите сфери на влияние.
- Установена е необходимостта от постоянен подход от страна на Европейския съюз за изграждане на обединена Европа (в частност по отношение на Албания), който да се основава до голяма степен на насърчаването на демокрацията в рамките на устойчива пазарна икономика и добре развито демократично и гражданско общество.
- Изведени са основни области на сътрудничество между София и Тирана: очертава се дипломацията да се развива в още по-положителна насока и да се следва политика на устойчиво развитие в икономическо, културно, образователно, социално отношение, в областта на туризма и други сектори.
- Направен е обстоен анализ на българо-албанското взаимодействие като част от по-широк слой от проблеми, свързани с международните отношения на региона.
- За първи път е направен подробен анализ на признаването на българското малцинство официално от албанското правителство (2017 г.), след което отношенията между двете държави стават все по-интензивни, а темата - все по-актуална.
- Анализирани са влиянието на пандемията COVID-19 върху албанското правителство.
- Доказана е необходимостта от по-задълбочено изучаване и познаване на историята на двата народа, което да даде възможност правдиво да се диагностицира настоящето им и да се предложат смислени решения за бъдещето.

Разработеният от Яни Петре Никола дисертационен труд съдържа теоретични обобщения, научни приноси и обогатява съществуващите знания в изследваната проблематика.

От представените документи е видно, че Яни Петре Никола е изпълнил нормативните изисквания и задачите, заложен в индивидуалния му план.

3. Критични бележки и препоръки

Критичните ми бележки и препоръки са свързани с изписването на латиница в текста на имената на цитирани автори, но това няма отношение към безспорните качества на разработения дисертационен труд.

4. Заключение

Представеният от Яни Петре Никола дисертационен труд ясно показва неговите познания, опит и научноизследователски качества. Видно е, че той притежава необходимите задълбочени теоретични знания в съответната научна област, а също така и способността да разработи и защити успешно научно изследване. Дисертацията съдържа необходимите научни и научноприложни резултати, които да представляват приноси в науката.

Дисертационният труд отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за приложението му и Вътрешните правила за развитие на академичния състав на ЮЗУ „Н. Рилски“ относно присъждането на образователната и научна степен „доктор“.

Според изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за приложението му и Вътрешните правила за развитие на академичния състав на ЮЗУ „Н. Рилски“, изразявам **положителната си оценка** за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ в научна област 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3. 6. Право, научна специалност „Международно право и международни отношения“ на **Яни Петре Никола**.

23 август 2021 г.

Благоевград

Рецензент:

/доц. д-р Николай Попов/